

SKÄRHOLMENS FÖRSAMLINGS

FÖRSAMLINGS- INSTRUKTION

Vår vision är att vi, som är kyrkan
mitt i byn med hela världen på
torget, vill förmedla hopp.
Med alla, för alla!

2024

Vår vision för Skärholmens församling är att vi, som är kyrkan mitt i byn med hela världen på torget, vill förmedla hopp. Med alla, för alla!

SKÄRHOLMENS FÖRSAMLINGS VISION

OMVÄRLDSBESKRIVNING

Skärholmens församling motsvarar samma geografiska område som Skärholmens stadsdelsområde, ett område i sydvästra Stockholm med vacker och vidsträckt natur invid Mälarens stränder. Församlingen bildades genom en utbrytning ur Hägerstens församling 1969 och omfattar förorterna Bredäng, Sättra, Skärholmen och Vårberg, som binds samman av tunnelbanans röda linje. De två kyrkorna i Skärholmen och Bredäng är centralt belägna i respektive område. I de båda kyrkorna firas gudstjänster och bedrivs verksamhet för alla åldrar. Tillsammans med närbelägna Kungens kurva utgör Skärholmen idag en av Stockholms största handelsplatser. Idrottslivet i stadsdelsområdet är starkt, likaså fritidssatsningar på unga. Det finns goda möjligheter till kulturupplevelser, bland annat hos Kulturhuset Stadsteatern i Skärholmen.

DET BOR CIRKA 37 150 MÄNNISKOR I FÖRSAMLINGEN, varav 70 procent är födda i utlandet eller inrikes med två utrikesfödda föräldrar. Skärholmens

stadsdel är ett barnrikt område och man beräknar att barnen på förskolorna talar 90 olika språk och dialekter. De vanligaste språken är, förutom svenska: arabiska, kurdiska, turkiska, tigrinja och polska. En del av församlingens verksamhet sker på amarinja inom ramen för vår Mekane Yesus-grupp, till vilken det också finns knutet ett fadderbarnsprojekt i Addis Abeba i Etiopien. I området finns Pingstkyrkan och Equmeniakyrkan representerade, samt gudstjänstgemenskaper för bland annat muslimer, katoliker och ortodoxa. Skärholmens församling hyr i dagsläget ut lokaler i Bredängs kyrka till flera gudstjänstfirande grupper. Under 2022–2023 pågår byggnation av en moské i Skärholmens centrum. Församlingens tillhörighetstal är lågt. Medlemskapet i Svenska kyrkan ligger på 17 procent, det vill säga långt under rikssnittet 53 procent. Av 381 födda barn i stadsdelen döptes 31 i Svenska kyrkans ordning under samma år (2022). Detta motsvarar 8 procent i förhållande till rikets 37 procent. Stockholm stad förutspår att folkmängden i församlingen

kommer att öka med cirka 7000 personer till år 2027, främst på grund av inflyttning och omfattande nybyggnation. Detta bör ha positiv effekt på församlingens tillhörighetstal. De flesta av stadsdelens invånare bor i flerbostadshus. Flerbostadshus i ägo av bostadsrättsföreningar utgör cirka en femtedel av bostäderna. Även villa- och radhusområden är vanligt förekommande. Åldersstrukturen bland de boende i stadsdelen är sådan att den största andelen boende tillhör ålderskategorin 25-64 år och mycket få tillhör ålderskategorin 80 år och uppåt. Här finns också fler barn jämfört med snitt för Stockholms stad. Arbetslösheten är hög i Skärholmen och många människor lever i utsatthet. Ohälsotalen och känslan av otrygghet är högre än i övriga länet och människor i Skärholmens församling lever i snitt flera år kortare än den genomsnittlige stockholmaren. Anledningar till den upplevda otryggheten är bland annat grovt våld och drogförsäljning.

OMVÄRLDSANALYS

Vi ska konsekvent arbeta för att vara en öppen kyrka, en kyrka där olikheterna förenar oss snarare än distanserar oss från varandra. För detta krävs kompetens kring kyrkans uppdrag och den rådande mångfalden, samt en verksamhet som möter olika människors behov. Med anledning av den kulturella mångfald som utmärker Skärholmens församling är medlemskap i nätverket ”Framtiden bor hos oss” viktigt för inspiration och idéutbyte.

Att vara kyrka i ett område där många religiösa uttryck samlas skapar goda grunder för gränsöverskridande möten och ekumenik. Det är därför angeläget att församlingens verksamhet är synlig även utanför kyrkobyggnaderna och att vi visar på den kristna tro som ger oss vår identitet. Många barn i vår församlings område växer upp under svåra förhållanden, och att skapa en andlig hemvist och engagemang hos de unga är betydelsefullt för individen. De som

i barn- och ungdomsåren har en relation till kyrkan är också mer benägna att förbli medlemmar och att låta kyrkan vara delaktig i livets stora skeenden. För alla barns framtid ser vi att fortsatt klimat- och miljöanpassning av församlingens verksamhet är viktig. Konsumtionen i Skärholmen är förhållandevis låg och återbruk vanligt. Att vara varsam med resurser är positivt och minst lika viktigt som att handla ekologiska varor. Detta vill vi gärna lyfta för att stärka människors känsla av att de bidrar till en hållbarare värld.

SKÄRHOLMEN PRÄGLAS AV hög arbetslöshet, ohälsa och låg inkomstnivå, något som bidrar till att det diakonala behovet är stort. Med ett begränsat antal diakoner i anställning måste alla församlingens medarbetare ha ett diakonalt förhållningssätt i mötet med människor. I samverkan med olika aktörer, bland annat Arbetsförmedlingen och Jobbtorget, erbjuder församlingen arbetsträning – en värdefull verksamhet som vuxit de senaste åren och som bedrivs i enlighet med Mary-metoden. Samverkan med andra aktörer i närområdet (stadsdelsförvaltning, föreningsliv, frivilligorganisationer, religionssamfund, skolor, fritidsgårdar etc) kring såväl akuta som strategiska insatser är efterfrågade och nödvändiga. Behovet av att vårda och utveckla församlingens kontaktnät är stort, och det är av högsta prioritet att göra församlingens arbete känt i närområdet. Att som kyrka bidra till att skapa trygghet för människor är än viktigare i dessa dagar, då vi lever i sviterna av en pandemi som drabbat stora grupper ekonomiskt och i en orolig tid med krig i Europa.

FÖRSAMLINGENS STÖRSTA UTMANING är den låga tillhörigheten, som medför både en ekonomisk svaghet som måste mötas med nya sätt att tänka, och en svårighet att få människor att åta sig förtroendeuppdrag i församlingen.

MÅL FÖR KOMMANDE ÅREN

1. Vi ska fortsätta att bereda plats för bön och möte med det heliga
2. Vi ska nå ut till fler i vår församling
3. Vi ska värna om och bidra till att återupprätta skapelsen
4. Vi ska vara en röst för samhällets minsta och stärka dem i att hitta sin egen röst

MISSION

Vi uppfattar i enlighet med Kyrkoordningens inledning att Guds kyrkas grundläggande uppgift är att möjliggöra att människor ska komma till tro på Kristus och leva i tro, en kristen gemenskap skapas och fördjupas, Guds rike utbredas och skapelsen återupprättas. Detta gör vi genom att fira gudstjänst, bedriva undervisning och utöva diakoni. ►

ORDET MISSION BETYDER UPPDRAG, UPPGIFT ELLER SÄNDNING, och som församling uppfattar vi oss vara inbjudna att vara en del av Guds uppgift till mänskligheten – uppgiften att förändra och förändras (*Kyrkomötet motion 2018:54, Falk m fl*). Mission är inte ett uppdrag att förändra den andre, det är ett uppdrag och en utmaning till oss själva att förändras! Med utgångspunkt i det ovan sagda ser vi att förståelsen av mission i Skärholmens mångkulturella geografiska område och församling behöver omformuleras i en riktning som står i bättre överensstämmelse med hur den internationella ekumeniska rörelsen uppfattar begreppet. Vi ser att vår mission och våra mål ligger mycket nära varandra, och därför blir mission för oss sammanfattningen av de övriga tre aspekterna av den grundläggande uppgiften.

EN DEL AV VÅRT UPPDRAG är att vi ska bereda plats för bön och möte med det heliga. Många människor av olika kulturell och religiös bakgrund kommer till oss för bön och gudstjänst. Den plats vi bereder är både den fysiska platsen i kyrkorummet och den plats som uppstår i mötet mellan människor som tillsammans söker Gud. Vi tror att detta är en av de viktigaste vägarna till tro. En del av vårt uppdrag är också att nå ut till fler i vår församling. Vi hittar olika typer av mötesplatser som når olika målgrupper, olika åldrar och olika intressen. Vi ser också vikten av att nå ut till fler med inbjudan till dop, något som redan påbörjats via samarbetet med Verbum i början av 2023. I allt vill vi finna nya vägar att gå med bud om fred och bröd åt alla.

VÅRT UPPDRAG ÄR ÄVEN ATT VÄRNA OCH BIDRA till att återupprätta skapelsen. Vi gör det genom att vara medvetna om vår miljö- och klimatpåverkan och sträva efter att göra den så liten som möjligt i allt vad vi gör. Samtidigt vill vi inspirera fler till engagemang för miljö- och klimatfrågorna. En del av vårt uppdrag är att vara en röst för samhällets minsta och stärka dem i att hitta sin egen röst. Världsläget är ett annat än den förra församlingsinstruktionen skrevs, och detta märks också i vår församlings geografiska område. Många lever under mycket knappa omständigheter och vi gör vad vi kan för att vara en profetisk röst samtidigt som vi vill bidra till att många röster får höras.

► *Vi som Svenska kyrkan behöver se att vi har tillgång till privilegier och respekt, när människor i vår omedelbara närhet likväl som på stort geografiskt avstånd lever liv exkluderade från rättvisa och värdighet. Vår mission blir att förändra och att förändras! (Tillsammans för livet 38, Kyrkornas världsråd 2013)*

GUDSTJÄNST

Vi ser det som vår uppgift att bereda plats för bön och möte med det heliga och därför prioriterar vi både igenkänning och bredd i vårt gudstjänstliv.

I Skärholmens församling är gudstjänsten navet i verksamheten. Övrig verksamhet ska peka in mot gudstjänsten och gudstjänsten ska fungera som vägen till övrig verksamhet. Vår gudstjänstfirande församling och de som söker oss är en diversifierad grupp människor med olika förmågor och möjligheter att ta del av information. Detta ställer ett särskilt krav på oss att vara insatta och arbeta aktivt i tryckta, digitala och muntliga kanaler med att nå ut med vad som händer i vår verksamhet.

Vi har ett rikt gudstjänstliv med en välbesökt mässa varje söndag. Under veckan firas två veckomässor och därutöver är ett flertal olika andakter knutna till våra verksamheter. Kyrkorna hålls öppna för egen andakt i stort sett varje dag i veckan. En ambition med vår breda gudstjänstverksamhet är att nå ut till fler i vår församling. Engagerade gudstjänstfirare från många av världens kristna traditioner har hittat en andlig hemvist hos oss. Vi ser det som en enorm styrka att vi, trots att vi kommer från så olika traditioner och kyrkliga bakgrunder, kan samlas under Svenska kyrkans ordning och fira gudstjänst tillsammans. Det är vårt bidrag till världsfreden.

KYRKVÄRDAR OCH GUDSTJÄNSTVÄRDAR har en given plats i vår verksamhet och utgör en stabil stomme i vårt gudstjänstarbete. Likaså har kyrkkaffet

en viktig plats både som kontaktskapare och som tillfälle att lyfta klimat- och miljöfrågor. Bland annat undviker vi engångsartiklar och all förtäring som serveras är vegetarisk. Detta utgör olika sätt att praktiskt visa på det aktiva förvaltarskap av skapelsen vi försöker motivera till i predikan och böner i våra gudstjänster. De blommor vi köper, i det här sammanhanget främst altarblommor, har stor inverkan på miljön och vi väljer därför säsongsbetonat och i möjligaste mån egenplockade blommor.

Musik och psalmsång har en självklar plats i vårt gudstjänstliv och utöver den delen i gudstjänsten arrangerar vi konserter och musikgudstjänster tillsammans med våra körer och externa musiker. Vi är frikostiga med att upplåta våra lokaler och instrument för undervisning och övning och vi ser att det leder till ett positivt utbyte med den ordinarie verksamheten.

I VÅR FÖRSAMLING HAR VI TVÅ KYRKOR: Skärholmens kyrka och Bredängs kyrka. Skärholmens kyrka fyller rollen som huvudkyrka. Det är där vi firar vår huvudgudstjänst och där finns också arbetsplatser för alla medarbetare och församlingens reception. Bredängs kyrka fyller rollen av verksamhetskyrka. Där firas veckomässa och flera dagar i veckan erbjuds verksamhet för olika åldersgrupper. Under helgen, då vi inte firar gudstjänst i Bredängs kyrka, firar just nu fyra andra samfund och församlingar gudstjänst i våra lokaler.

UNDERVISNING

I Skärholmens församling finns en lång tradition av undervisning med hög kvalitet. Utmärkande drag har varit det väl utvecklade samarbetet med församlingens skolor, Skärholmens stadsdelsförvaltning och många av de olika föreningar och organisationer som är verksamma i området. Detta har möjliggjort samverkan på olika plan och fått oss att nå ut till många människor i enlighet med målet att nå ut till fler i vår församling. Vi har flera lokaler som lämpar sig väl för pedagogisk verksamhet, vilket ger oss goda möjligheter till omfattande och varierad verksamhet. Båda våra kyrkor ligger dessutom nära centrum och tunnelbana, vilket bidrar till att det är enkelt att hitta till oss. Det leder också till att många kommer på spontanbesök. De möten och samtal som då uppstår är en viktig del av vår undervisning.

I personalgruppen har vi en bred pedagogisk kompetens. Vi har likaså omfattande språkkunskaper, vilket är betydelsefullt i mötet med människor i vår mångkulturella miljö. Vi har länge haft en god dokumentation kring både planering och genomförande. Den goda dokumentationen har möjliggjort transparens och delaktighet i arbetsgrupperna.

VÅR MÅLSÄTTNING ÄR att bedriva undervisning på ett sådant vis att människor som bor och vistas i den geografiska församlingen får kunskap om kristen tro. Utmärkande för de vi möter i vår verksamhet är dock att många människor redan har både god

kunskap och förankring i olika kristna traditioner. Därför är det också viktigt för oss att möta och ta vara på de olika trosriktningarna på ett klokt och konstruktivt sätt. Efter varje grupps nivå bereds utrymme för teologisk reflektion kring aktuella frågor. Detta gör vi bland annat för att bereda plats för bön och möte med det heliga. Det är allmänt av hög vikt att församlingsmedlemmarnas kompetenser och livserfarenheter tas tillvara genom volontärsatser i den pedagogiska verksamheten.

Dels för att delaktighet bland annat leder till stärkt självkänsla och möjlighet att utveckla sin egenmakt. Men också för att om fler är delaktiga ger det möjlighet till mer och bättre verksamhet. Barn och ungdomar har en särställning i kristen tro och ska uppmärksammas

särskilt. Lärandet ska ske med hänsyn till varje människas unika förutsättningar, så att alla kan delta på sina villkor. Den målsättningen gynnar de av samhällets minsta som vi vill vara röst för och stärka i att hitta sin egen röst. Vi försöker också utmana barn och ungdomar att våga göra sådant de inte testat förut. Verksamheten inom undervisningsområdet ska i än högre grad vara klimat- och miljömedveten, främst för barnens och skapelsens framtid. På så vis vill vi nå upp till målet att värna om och återupprätta skapelsen.

DIAKONI

Det diakonala behovet vi möter är påtagligt och påverkar allt i vår verksamhet. Diakonin är i ständig förändring och därför måste vi hela tiden fråga oss hur vi kan vara hjälpsamma på bästa sätt. Har vi den kunskap som behövs? Vi behöver kontinuerlig kompetensutveckling för att kunna hänga med i de förändringar som sker i samhället. Människor som kommer i kontakt med Skärholmens församling ska mötas med ett diakonalt förhållningssätt - professionellt, öppet och jämlikt. Allt arbete som sker ska präglas av detta förhållningssätt. Verksamhetens tyngdpunkter ligger dels på aktiviteter inriktade på omsorg och gemenskap, med starka inslag av volontärinsatser, dels på enskilda samtal, ofta kopplade till behov av stöd. I mötet med människor ska vi också bereda plats för bön och möte med det heliga, ge hopp och andlig fördjupning. Detta sker bland annat via självavårdssamtal och andakter.

MÅNGA MÄNNISKOR LEVER I ekonomisk och social utsatthet och vänder sig till församlingens medarbetare för att be om hjälp. Ett av våra viktigaste uppdrag är att vara en röst för samhällets minsta och stärka dem i att hitta sin egen röst samt att peka på orättvisor och delta i samtalen om klyftorna i samhället. Detta kallas för profetisk diakoni.

För att nå ut med den diakonala verksamheten finns ett antal möjliga strategier, däribland att utveckla nätverk, samverka med olika aktörer samt skapa verksamheter och möjligheter för människor. Att hjälpa människor i nöd på det sätt de bäst behöver är grundläggande för vårt diakonala arbete.

Vi behöver också bli mer synliga i vårt närområde – antingen i egen regi eller i samverkan.

För att nå ut till fler i vår församling ska verksamheterna anpassas till grupper och människor med olika behov, både vad gäller tidpunkt och innehåll. Det kan ske genom nya samverkansformer och projekt där människor ges möjlighet att utvecklas och gå vidare. Vi arbetar med arbetsträning genom Mary-metoden ett arbete som genomsyrar hela församlingen. Utvärdering är viktigt för att säkerställa att de aktiviteter vi har når denna önskade bredd av människor.

En del av vårt uppdrag är att värna och bidra till att återupprätta skapelsen. Genom att ha en klimat- och miljömedvetenhet vill vi vara en förebild för hållbar utveckling. I detta ryms också att alla resor och utflykter som sker inom diakonin ska göras med minsta möjliga miljöpåverkan. I möjligaste mån väljer vi Fairtrade-märkta produkter och ekologiska råvaror.

DET DIAKONALA UPPDRAGET sträcker sig även utanför församlingens geografiska gränser. Ett tydligt exempel på det är församlingens fadderbarn i Etiopien och det värdefulla arbete som Internationella gruppen gör. volontärarbetet finns goda förutsättningar att visa för människor att vi finns och att vi bryr oss. Vi vill utveckla våra pedagogiska arenor så att vi kan möta fler människor. Kompetensutveckling är förstås viktigt vid behov, likaså att kontinuerligt utvärdera och uppdatera församlingens handlingsplan för lärande och undervisning. Församlingen har en genomarbetad strategi för undervisning, som matchar de utmaningar vi står inför. Naturligtvis vill vi att all vår verksamhet inom undervisningsområdet i hög grad ska vara klimat- och miljömedveten, för barnens och skapelsens framtid. ■

FÖRSAMLINGSINSTRUKTION

BILAGOR

1.

Övergripande handlingsplan
för lärande och undervisning

2.

Barnkonsekvensanalys